

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
присвячена 100-річчю
з дня народження
К. БАРНАРДА

СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ

(для студентів та молодих вчених)

2–3 червня 2022 року

Тези доповідей

ОДЕСЬКИЙ
МЕДУНІВЕРСИТЕТ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,
присвячена 100-річчю з дня народження
К. БАРНАРДА

СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ КЛІНІЧНОЇ МЕДИЦИНИ

(для студентів та молодих вчених)

2–3 червня 2022 року

Тези доповідей

ОДЕСЬКИЙ
МЕДУНІВЕРСИТЕТ

Головний редактор:

ректор, академік НАМН України,
проф. В. М. Запорожан

Заступники голови:

в. о. проректора з науково-педагогічної роботи,
з. д. н. т. України, проф. О. О. Шандра,
науковий керівник Ради СНТ та ТМВ
проф. О. Г. Юшковська

Редакційна колегія:

проф. В. Г. Марічереда, проф. І. П. Шмакова
доц. К. О. Талалаєв, доц. Я. В. Бєседа

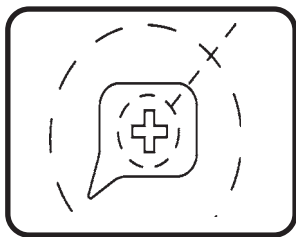
Технічні секретарі:

к. мед. н. О. В. Філоненко,
А. Л. Добровольський, Н. С. Будігай

Сучасні теоретичні та практичні аспекти клінічної медицини (для С 91 студентів та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвячена 100-річчю з дня народження К. Барнарда. Одеса, 2–3 червня 2022 року : тези доп. — Одеса : ОНМедУ, 2022. — 174 с.
ISBN 978-966-443-112-2

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю для студентів та молодих вчених, присвяченої 100-річчю з дня народження К. Барнарда, подаються стислі відомості щодо результатів наукової роботи, виконаної учасниками конференції.

УДК 06.091.5:061.3:61-057.875

СЕКЦІЯ СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ФІЛОСОФІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Section of Social Sciences and Humanities, Philosophy and Social Medicine

ПОСТАТЬ ЗАСЛУЖЕНОГО ЛІКАРЯ УРСР Ф. Д. ГЕТЬМАНЦЯ

Дегтярьов А. О.

*Донецький Національний Медичний Університет,
Україна*

Федосій Деомидович Гетьманець народився 27 січня 1902 року в селі Іванівка Голованівського району на Кіровоградщині. З 8-ми років — різноробочий Ярошівської цукроварні. Закінчив церковно-приходську та Надлацьку земську школу, а згодом — Єлизаветградський сільськогосподарський технікум.

В 1924 р. вступив до Одеського Медичного Інституту, паралельно працює різноробочим в порту. В навчанні неодноразово був відмічений ректорами М. М. Костяніним та Л. В. Громашевським. Через 30 років викладач епідеміології Одеського Медичного інституту професор І. Л. Дайліс напише про Ф. Д. Гетьманця, свого колишнього студента, біографічний нарис. У квітні 1929 року направлений лікарем у село Добрянку, теперішнього Голованівського району на Кіровоградщині. На 14, 5 тис. населення він — єдиний лікар. В той час на дільниці нараховувалось бл. 1500 хворих на малярію, 500 хворих на скарлатину, сотні хворих на кір, кашлюк, віспу, черевний тиф, холеру. За короткий термін лікар будує на місці старого фельдшерського пункту повноцінну лікарню на 70 ліжок, в тому числі інфекційне відділення на 10 ліжок. Паралельно ініціює зведення мостів та створення гідроелектростанції на р. Синюха.

З початком Радянсько-Німецької війни Ф. Д. Гетьманець евакуюється в с. Урлейку Кондольського району Пензенської області. В рекордно короткі терміни ліквідує епідемії тифу та малярії, створює і керує курсами медичних сестер. Разом з колективом відсилає на фронт 500 пудів картоплі, 120 кг овочів, 64 пари рукавиць, шкарпетки та теплу білизну. При лікарні ініціює створення ясел для дітей загиблих воїнів. Майже всю свою заробітну платню перераховує на потреби фронту. Загалом, на зібрані колективом лікарні кошти су-

мою 360 000 карбованців в 1943 році будується літак Як-3 під назвою «Урлейська дільнична лікарня». В 1945 р. нагороджений орденом Леніна. В тому ж повертається у село Добрянку, за короткий термін відбудовує лікарню. За показниками своєї діяльності вона стає кращою дільничною лікарнею УРСР за 1948 р. В тому ж 1948 р. лікарю присвоєно звання заслуженого лікаря УРСР. В 1949 р. — делегат Всесоюзної конференції прихильників миру, а в 1973 р. — делегат Всесвітнього конгресу миролюбних сил. Разом з Олексієм Мересьєвим та Борисом Полевим ініціює створення фонду миру, в який за своє життя віддав кілька тисяч карбованців власних заощаджень. 27.01.1962 р. Гетьманцю присвоєно звання Почесного Громадянина села Добрянки. Посаду головного лікаря Ф. Д. Гетьманець обіймає до 1977 р., а лікарської практикою займається до 30.09.1982 р.

1988 року заслужений лікар УРСР Федосій Деомидович Гетьманець пішов з життя.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ МЕДИЧНИХ РЕЦЕПТІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Багузова А. С.

*Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна*

Фахівець, який займається професійним перекладом, повинен володіти не просто термінологічною англійською, а й медичною латиною. Особливу складність для медичних перекладів є проблема синонімів. Наприклад, в англійській мові слово «пухлина» позначається такими термінами як *tumor*, *formation*, *mass*, *growth*, *blastoma*, *swelling*, *neoplasm*. Також для позначення різних видів болю існують різні терміни. Такі як *pain*, *ache*, *hurt*, *pang*, *throe* та *twinge*. З *ache* утворюються назви хвороб: *headache* — головний біль, *toothache* — зубний біль, *stomachache* — біль у животі, та інші.

Так само варто відзначити наявність аналогічних один одному висловлювань, таких як «метео-

ризм» та «здуття живота», у професійних колах віддадуть перевагу першому. Якщо перекладач цього не врахує, припущена помилка або непрацьове трактування коштуватиме комусь дуже дорого.

Про переклад рецептів йдеться у більшості підручників англійської мови для медичних вузів, але цієї інформації далеко недостатньо для професійного та грамотного перекладу, недостатньо просто знати значення слів, як *dispense*, *refills*, *side*. Всі вони є у словнику (*refills* — повторні заповнення, *dispense* — відпускати, *side* — сторона). Вони не посилюють розуміння тому, що важливо відрізняється система виписки та продажу препаратів в аптеці.

Поясню лише кілька понять, що спрощують процес перекладу рецепту. Дієслово “to dispense” в онлайн-словнику перекладається як «роздавати, відпускати ліки, розподіляти, виписувати ліки». У тексті це слово і переклали б як «відпустити ліки» або «продати ліки». Але, в аптеках США за рецептом вам не продадуть готову упаковку, а відрахують потрібну кількість препарату. Тому термін “dispense” в контексті рецепта перекладається як “відпустити”, “відрахувати”. До речі, в українській існує запозичений термін «диспенсер» — прилад для розподілу та видачі чогось. “Drug label”, буквально — «етикетка ліки». Враховуючи, що в Україні етикетка — це частина анотації, що вкладається в упаковку, то вираз так і перекладають — анотація. Але насправді *drug label* — це індивідуальна наклейка на упаковку, що відображає рецепт для конкретного пацієнта. Вона включає зміст рецепту без використання латині і абrevіатур, в максимально доступному для пацієнта вигляді.

Достовірність інформації, що міститься в рецепті, з урахуванням особливостей лікування в країні, де його виписано, — головна цінність результату при роботі з таким складним типом документа, як медичний рецепт.

ЗАСТОСУВАННЯ СЛЕНГУ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Нестеренко Н. В.

*Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна*

Сленг займає значну частину словникового складу будь-якої мови, становлячи активний компонент живої розмовної мови. Молодіжний сленг сприяє швидкому процесу розвитку мови, його поповнення та різноманіття. Сленг надає можливість вільного спілкування серед однолітків, представляючи «візитну картку» певних груп населення. Поява електронних гаджетів та інтернет-чатів сприяє появі простих вербальних конструкцій та символів, за допомогою яких можна максималь-но швидко передати свою думку.

Сучасні пісні та серіали є також продуктивними джерелами поповнення лексичного запасу молоді. Використовуючи ці засоби масової комунікації на заняттях з англійської мови, викладач навчає студентів іноземній мові на основі оригі-

нального матеріалу, оперує взятими з життя ситуаціями спілкування. Використання на заняттях з іноземної мови матеріалів, що містять сленгові вирази, зацікавлює студентів та підвищує інтерес до навчання, адже після заняття вони можуть вживати вивчений матеріал у щоденному житті, а не тільки у навчанні. Найбільш цікавими для студентів є лексика з наступних сфер:

— навчання — *to cram* — зубрити; *to bomb a test* — завалити екзамен;

— дозвілля — *caf up* — пити каву; *bar hop* — відвідувати бари; *Vibe* — енергія, що позначає відчуття, які передає будь-яка людина, твір мистецтва, ситуація;

— антисоціальна поведінка — *dead soldier* — пляшка пива; *crackhead* — наркоман;

— особисті взаємовідносини — *crush* — шалене кохання; *cringe* — соромно;

— мода/поведінка — *chicalean* — модно вдягнений;

Також існує таке поняття як сленгові абrevіатури (слово, утворене скороченням слова або словосполучення, яке читається за алфавітною назвою початкових букв), які допомагають прискорити звичне написання фраз та інколи «зашифрувати» інформацію від тих, хто ці абrevіатури не розуміє: *TGIF* — *Thanks, God, it's Friday*, *BTT* — *Back to topic*, *ICYMI* — *In case you missed it*.

Таким чином, сленг знайомить студентів з різноманітними особливостями країни, мова якої вивчається, бо несе в собі лінгвокраїнознавчу та культурологічну інформацію. Вивчення сленгу підвищує рівень мотивації студентів, активізує їх зацікавленість до предмету «Іноземна мова».

СПІВІСНУВАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ У МЕДИЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Негребчук Л. М.

*Одеський національний медичний університет,
Одеса, Україна*

Широке запозичення слів з латинської мови (та грецької мови через латинську) в англійську мову, яке почалося приблизно в XV ст. н. е., триває вже сотні років. Латинські, грецькі та латинізовані грецькі медичні терміни проникли в англійську медичну термінологію в різних формах: терміни, збережені в оригінальній давньогрецькій формі (наприклад, *diabetes*, *pneumonia*, *carcinoma*, *trauma*); латинізовані грецькі медичні терміни (*bronchus* від грецьк. *bronchos*; *colon* від *kolon*; *coma* від *koma*; *bacterium* від *bakterion*); терміни, збережені в оригінальній латинській формі (*abdomen*, *aorta*, *tonsillitis*, *virus*); латинські терміни, асимільовані англійською мовою (*mandibula* → *mandible*; *musculus* → *muscle*; *pulsus* → *pulse*); терміни з усіченими закінченнями (*organon* → *organ*; *spasmos* → *spasm*; *stomachos* → *stomach*).

Особливо характерним для спеціалізованої термінології є використання латинських і грецьких афіксів, напр. префікси або префіксоїди: *all(o)-* — інший, *poly-* — множинний, *opso-* — пов'язаний з раком, *hupo-* — надмірний, *hypo-* — недостатній;